

Rapport 2018 fra Programsensor, Det Medicinsk-odontologiske fakultet under programudvalg for medicin: Profesjonsstudiet i medicin

Programsensor:

Charlotte Ringsted
Professor and Director, Centre for Health Sciences Education
Prodekan, Faculty of Health, Aarhus University
Aarhus, Denmark

Denne rapport er foretaget på baggrund af følgende dokumenter:

Referater fra PUM møder i 2018: 7 Feb; 11 Apr; 6 Jun; 12 Sept; 31 Okt; 12 Dec
Notat vedr Temamøde om studieplan Medicin, 7 Mar
Nyhedsbrev Apr 2018
Rapport om elektive perioder, Apr 2018
Slutrapport projektgruppen, Sept 2018
MFU rapporten/sammendrag, Dec 2018

Denne rapport indeholder beskrivelse og kommentering af perspektiver vedr. Organisationen og Arbejdet med implementering af Medicin 2015 projektet; Undervisningsformer; Eksamensformer; og endelig nogle Generelle betragtninger.

Organisation

I løbet af 2018 skete der en væsentlig ændring i organisationen, idet projektgruppen for Medicin2015 ophørte, og projektet overgik til drift med forankring i PUM. En anden organisatorisk ændring er skift på studielederposten med udgangen af 2018.

Fremover vil alle semesterstyrelederne være aktive medlemmer af PUM. Der er plan om at nedsætte en arbejdsgruppe under PUM, som arbejder mere med detaljerne. Dertil kommer faggrupper og temagrupper. Det er også planen at nedsætte en eksamenskomite.

Organiseringen med faggrupper og temagrupper er en udfordring. Dels har nogle faggrupper ganske mange fagansvarlige, f.eks. medicin og kirurgi, og det er derfor svært at vide, hvad de andre underviser i. I sept vedtog man, at Institutterne udnævner fagansvarlige, som har ansvar for indhold og undervisning i faget gennem hele studiet. Derudover udnævnes temaansvarlige – i samarbejde mellem Klinisk institut 1 og 2.

Kommentar

Organisationen er kompleks og bliver en udfordring at få defineret klare roller og ansvar samt sikre vidensdeling i denne matrixorganisation. Der har været en stor grad af involvering af fagpersoner bredt i organisationen undervejs i projektet, og organisationen har vist sig at kunne holde til personændringer

på forskellige poster. Den væsentligste udfordring bliver implementering helt ud i fagmiljøerne og kvalificering af de enkelte undervisere til forståelse af de overordnede principper og hensigter i Medicin 2015 reformen. Der vil således være behov for 'faculty development'.

Kvalitetssikring og evaluering

Kvalitetssikringsarbejdet er skitseret således, at STUND hvert semester leverer rapport til Semesterstyret, med kopi til PUM. Af PUM referaterne fremgår det, at der foretages seriøs opfølgning på evalueringerne af undervisning og eksamen - med ledelsesforankring og evt. inddragelse af Enhet for Læring.

Mht. behandling af studenter evalueringer af undervisning og eksamen, så fungerer kvalitetssikringen på papiret godt – om end, der er sporadisk klage over, at nogle obs punkter fra de studerende bliver ved med at optræde i evalueringerne, uden at det bliver bedre.

På tilsvarende måde var evalueringer af eksamen på dagsordenen i feb 2018 og af referatet fremgår det, at der er behørig opfølgning på konkrete problemer. Der omtales etablering af eksamenskomité. Der er således organisatorisk god forankring af kvalitetsprocessen vedr. de studerendes evalueringer. Væsentligste indvending vedr. eksamener er for meget fokus på det superspecialiserede frem for det mere generelle. Dette problem er ikke unikt for UIB, men ses også på andre universiteter.

På møde i PUM blev der diskuteret udfordring med kvalitetssikring af praksisopholdene. Der er tegn på, at det fungerer bedst, hvis der er person med det overordnede ansvar for de studerende i en klinisk afdeling. Der arbejdes videre med denne udfordring og hvorledes man kan sikre kompetenceudvikling af klinikerne og kvalitet i praksisopholdene.

Det løbende arbejde med evalueringer er suppleret med en undersøgelse dokumenteret i MFU rapporten.

Generelt udtrykker de studerende tilfredshed med den ny studieplan, Medicin 2015 og nogle semestre fremhæves. Fagene synes mere logisk placeret og de studerende værdsætter spirallæring samt øget fokus på praksis – tidligt og sent i studiet. De elektive perioder er en succes, og TBL og OSCE fremhæves som gode nye tiltag.

Rapporten viser, at de studerende er fornøjede med de forskellige undervisningsformater – f.eks. dissektionsundervisning, TBL, praksisophold, smågruppeundervisning med patient, færdighedstræning og klinikker. De studerende roser, at der er mere integration af fagene og kobling af teori og praksis.

Kritiske bemærkninger vedrører forelæsninger, som presser for meget ind på for kort tid. Generelt er der også bemærkninger om, at der undervises i for meget i specialiseret viden og detaljer og for lidt i generel viden og principper. I nogle tilfælde fungerer TBL undervisning ikke efterhensigten, men når den gør er dette format værdsat. I det hele taget ønsker de studerende mere studentinteraktivering, diskussioner i undervisningen og mere smågruppeundervisning.

Selvstudier og kollokvier fremhæves som lærerige. Det viser sig dog, at forskningsartikler er midst brugt, og lærebøger er mindre brugt end f.eks. opslagsværk, videoer, PowerPoints og handouts samt diverse kompendier. Det er uheldigt, da Medicin 2015 projektet ønskede mere akademi og selvstændighed i læring.

De studerende ønsker bedre afgrænsning af pensum og klarere mål for læringen. De studerende mener kun i nogen grad, at undervisningen spiller sammen med læringsudbyttebeskrivelserne. Der er forslag om, at hver undervisning skal tydeliggøre læringsmål for sessionen. De studerende ønsker momentlister i alle fag og en tydeligere oversigt over semesteret ved semesterstart.

De elektive elementer er blevet vel modtaget af de studerende. Ikke overraskende er de kliniske temaer højt i kurs. Der er visse logistiske udfordringer med de mange elektive udbud, men der arbejdes seriøst med det.

Færdighedstræning i simulationslaboratorium er ikke blevet modtaget så godt som forventet. De studerende ønsker mere struktur i form af instruktion og egentlig oplæring.

De studerende udtrykker tilfredshed med praksisophold, De studerende ønsker dog mere fokus på praktiske færdigheder og mere vejledning.

Generelt er der ønske om bedre feedback – både i omfang og kvalitet, og dette gælder såvel i undervisningssammenhænge som klinisk praksis.

Mht. udprøvningsformer er de studerende tilfredse med skriftlig langsvær, skriftlig korsvar, mundtlig-praktisk og OSCE formaterne. MCQ er derimod ikke populær – og de studerende er kritiske over for bla. udformningen af spørgsmålene, og kritiske mht om MCQ viser, hvad de reelt har lært. Også i udprøvningsformen er der tegn på, at fokus er for meget på specialisering og detaljer frem for det generelle og principielle. De studerende efterlyser, at MCQ i højere grad bliver arbejdsrelevant udprøvning.

Kommentar

Det skal fremhæves, at PUM har etableret et system til opfølgning på evalueringerne og læringen fra dem, - dette gælder såvel undervisnings- som eksamensevalueringer. Der er således banet vej for at tage hånd om problemerne.

Væsentligste indvending vedr. undervisnings- og eksamenskvalitet er alignment af mål, undervisning og eksamen. Dette problem er velkendt fra mange andre universiteter. Det er vanskeligt at definere mål – som balancerer mellem at tilpas overordnede og tilpas detaljerede. Dette er specielt vanskeligt, når man har med spiralcurriculum at gøre – da samme temaer besøges igen og igen og målene der skal være meget tydelige vedr. progression. Refleksionerne i PUM referater, MFU rapport og andre dokumenter viser, at der er fokus på disse dilemmaer og søgning efter metoder til forbedring.

Implementering

Ikke overraskende har der være indkøringsvanskeligheder – som i nogen udstrækning handler om kommunikation og samspil med diverse IT-systemer. F.eks. findes timeplanerne ofte uoverskuelige og de studerende har vanskeligt ved at se, hvad der er obligatorisk.

Det har tilsyneladende, men igen ikke overraskende, været svært at få alle undervisere til at følge intentionerne i Medicin 2015. Faculty Development er en udfordring, måske specielt mht de kliniske undervisere.

Kommentar

Der er fokus på implementering og man fornemmer gode refleksioner og tiltag for at løse konkrete problemer undervejs. PUM virker meget lydhør over for de studerendes indvendinger og anbefalinger, som er meget konkrete og konstruktive.

Generelle betragtninger

Overordnet set er det imponerende som tidplanen for revision af medicinstudiet er blevet fulgt. Langt hen ad vejen og den ny studieplan visionær og det er lykkedes at implementere stort set alle de visioner, der var lagt i Medicin 2015 projektet.

Det er også imponerende, at man har kunnet holde en projektorganisation, der har udviklet sig og gradvist overgået til drift i løbet af 2018 – som det var planen. Stor ros for det. Der er dog også udfordringer i den matrixorganisation, som nu er stillet op. Det bliver vigtigt, at roller og ansvar samt kommunikationsveje bliver meget tydelige – og i den forbindelse at man indtænker, hvorledes man kontinuerligt holder underviserstaben opdateret og kvalificeret til opgaven. Der foreligger en stor Faculty Development opgave.

Der bliver brug for Faculty Development på mere end én måde. Dels er der brug for generel kvalificering vedr. pædagogik og didaktik til støtte af en fundamental forståelse af hvordan læring foregår og hvilke undervisningsmetoder der virker hvordan. Men, der vil også være brug for fagspecifik Faculty Development – for undervisere fra samme fag- eller temagrupper, måske med hjælp fra pædagogisk konsulent. Det bliver nødvendigt at udvikle en Faculty Development model, der er integreret i den organisatoriske matrixopbygning, således at man kontinuerligt sikrer en udvikling af undervisning og udprøvning i fagene og samtidig sikrer, at nye fagpersoner bliver klædt på til opgaver og ansvar.

Undervejs har der været meget kommunikation vedr. projektet – og Nyhedsbreve er blevet udgivet jævnligt. Men, ikke overraskende, efterspørges mere kommunikation og her ved slutningen af 2018, specielt kommunikation vedr. studieplanen. Der skal således arbejdes mere med kommunikationen i den daglige drift.

Den nye studieplan er lagt op til at være et spiralcurriculum. Det er en udfordring i forhold til formulering af formål og mål. Man kunne overveje at lade sig inspirere af Merrienboers 4C-ID model (vedhæftet), som taler om 'Learning tasks; Supportive information; Procedural information; part-task practice'. Denne model kunne integreres i læringshåndbog, e. lign. Det kunne også være værd at besøge et universitet med spiralcurriculum og se, hvorledes de har gjort og hvilke erfaringer de har med evalueringerne.

Mht til udprøvning – test og eksamen – er udfordringerne også velkendte fra andre steder. Maastricht er kommet langt med deres 'Assessment program'. Det kunne inspirere.

PUM skal have ros for håndtering af evalueringer og supplerung med meget brugbar MFU rapport.

Programsensor vil deltage i møder i Bergen 7-8 Feb 2019. Men, programsensor kontrakten udløber i foråret 2019, og UiB skal finde en ny sensor for medicinuddannelsen.

Tak for mange spændende år med at følge udviklingen i medicinuddannelsen på UiB. Alle gode ønsker for fremtiden☺

De bedste hilsener

Programsensor Jan 2019

Charlotte Ringsted